

Brüssel, 24. aprill 2020
REV1 – asendab 24. oktoobri 2018. aasta
teate

TEADE SIDUSRÜHMAMADELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE ELIST NING ELI ÕIGUSNORMID LOODUSLIKU MINERAALVEE KASUTAMISE JA TURUSTAMISE VALDKONNAS

Alates 1. veebruarist 2020 on Ühendkuningriik Euroopa Liidust välja astunud ja temast on saanud kolmas riik¹. Väljaastumislepinguga² on ette nähtud üleminekuperiood, mis lõpeb 31. detsembril 2020³. Kuni selle kuupäevani kohaldatakse ELi õigust täies ulatuses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis⁴.

Üleminekuperioodi jooksul peavad EL ja Ühendkuningriik läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle, millega nähakse eeskätt ette vabakaubanduspiirkond. Ei ole aga kindel, kas uus partnerlusleping sõlmitakse ja jõustub üleminekuperioodi lõpus. Igal juhul hakkavad uuel lepingul põhineva suhte korral turulepääsu tingimused olema väga erinevad sellest, kuidas Ühendkuningriik osaleb siseturul,⁵ ELi tolliliidus ning käibemaksu- ja aktsiisivaldkonnas.

Seetõttu tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eeskätt ettevõtjatele meelde, milline on õiguslik olukord pärast üleminekuperioodi lõppu (osa A allpool). Lisaks selgitatakse käesolevas teates väljaastumislepingu teatavaid asjakohaseid väljaastumisega seotud sätteid (osa B allpool) ning õigusnorme, mida kohaldatakse Põhja-Iirimaal pärast üleminekuperioodi lõppu (osa C allpool).

¹ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping, ELT L 29, 31.1.2020, lk 7 (edaspidi „väljaastumisleping“).

³ Üleminekuperioodi võib pikendada ühe korra enne 1. juulit 2020 ühe kuni kahe aasta võrra (väljaastumislepingu artikli 132 lõige 1). Ühendkuningriigi valitsus on siiani üleminekuperioodi pikendamise välistanud.

⁴ Võttes arvesse teatavaid väljaastumislepingu artiklis 127 sätestatud erandeid, mis ei ole käesoleva teate kontekstis asjakohased.

⁵ Eelkõige ei ole vabakaubanduslepinguga ette nähtud (kaupade ja teenuste valdkonnas) selliseid siseturu põhimõtteid nagu vastastikune tunnustamine, päritoluriigi põhimõte ja ühtlustamine. Samuti ei kõrvalda vabakaubandusleping tolliformaalsusi ja -kontrolle, sealhulgas neid, mis puudutavad kaupade päritolu ja nende valmistamiseks kasutatud sisendeid, ega impordi- ja ekspordikeeldusid ja -piiranguid.

Nõuanne sidusrühmadele

Käesolevas teates esitatud tagajärgedega tegelemiseks soovitatakse sidusrühmadel eelkõige hinnata, kas nad vajavad turulepääsuks uut tunnustamist.

NB!

Käesolevas teates ei käsitleta ELi toidualaste õigusnormide, sealhulgas ELi üldiste toidualaste õigusnormide muid aspekte.

Nende aspektide käsitlemiseks on ettevalmistamisel või avaldatud teised teated⁶.

A. ÕIGUSLIK OLUKORD PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei kohaldata Ühendkuningriigi⁷ suhtes enam Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/54/EÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta (uuesti sõnastatud)⁸. Sellel on eelkõige alljärgnevad tagajärjed.

Direktiivi 2009/54/EÜ artikli 1 lõigete 1 ja 2 ning artikli 2 kohaselt võib liidus turustada loodusliku mineraalveena vaid vett, mis vastab muu hulgas järgmistele nõuetele:

- liikmesriigi maapõuest ammutatud vett on selle liikmesriigi vastutav asutus tunnustanud loodusliku mineraalveena kooskõlas direktiiviga 2009/54/EÜ;
- kolmanda riigi maapõuest ammutatud vett on liikmesriigi vastutav asutus tunnustanud loodusliku mineraalveena kooskõlas direktiiviga 2009/54/EÜ.

Pärast üleminekuperioodi lõppu

- on vesi, mida ammutatakse Ühendkuningriigi maapõuest ja mida Ühendkuningriik tunnustab loodusliku mineraalveena, kolmanda riigi maapõuest ammutatud vesi ja seda ei lubata enam loodusliku mineraalveena liitu importida, välja arvatud juhul, kui seda on sellisena tunnustanud mõne liikmesriigi vastutav asutus;
- ei lubata vett, mida ammutatakse kolmanda riigi (v.a Ühendkuningriigi) maapõuest ja mida Ühendkuningriigi vastutav asutus tunnustab loodusliku

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_et

⁷ Direktiivi 2009/54/EÜ kohaldatavuse kohta Põhja-Iirimaa suhtes vt käesoleva teate osa C.

⁸ ELT L 164, 26.6.2009, lk 45.

mineraalveena, enam loodusliku mineraalveena liitu importida, välja arvatud juhul, kui seda on sellisena tunnustanud mõne liikmesriigi vastutav asutus.

B. VÄLJAASTUMISLEPINGU ASJAKOHASED VÄLJAASTUMISEGA SEOTUD SÄTTED⁹

Väljaastumislepingu artikli 41 lõikes 1 on sätestatud, et enne üleminekuperioodi lõppu seaduslikult ELi või Ühendkuningriigi turule lastud olemasolevaid ja selgelt tuvastatavaid kaupu võib ELi või Ühendkuningriigi turul jätkuvalt kättesaadavaks teha ja need võivad kõnealuse kahe turu vahel ringelda, kuni need jõuavad lõppkasutajani.

Kui ettevõtja tugineb sellele sättele, on tal kohustus mis tahes asjaomase dokumendi abil tõendada, et kaup lasti ELi või Ühendkuningriigi turule enne üleminekuperioodi lõppu¹⁰.

Nimetatud sätte kohaldamisel tähendab „turule laskmine“ kauba esmakordset tasu eest või tasuta tarnimist turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks¹¹. „Kauba tarnimine selle turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks“ tähendab, et „olemasolevast ja selgelt tuvastatavast kaubast saab pärast tootmisfaasi kahe või enama juriidilise või füüsilise isiku vahel sõlmitava sellise kirjaliku või suulise kokkuleppe ese, millega antakse üle asjaomase kauba omandiõigus, mõni muu asjaõigus või valdus, või sellise pakkumise ese, millega tehakse juriidilis(t)ele või füüsilis(t)ele isiku(te)le ettepanek taoline kokkulepe sõlmida“¹².

Näide: Ühendkuningriigi maapõuest ammutatud ja Ühendkuningriigi tunnustatava loodusliku mineraalvee pudelit, mis müüakse enne üleminekuperioodi lõppu Ühendkuningriigis asuvale hulgimüüjale, võib jätkuvalt ELis turustada.

C. ÕIGUSNORMID, MIDA KOHALDATAKSE PÕHJA-IIRIMAAL PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu kohaldatakse Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll¹³. Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll kohaldamisele annab perioodiliselt nõusoleku Põhja-Iirimaa assamblee, kusjuures protokoll esialgse kohaldamise periood kestab neli aastat pärast üleminekuperioodi lõppu¹⁴.

⁹ Kui konkreetset toitu on enne üleminekuperioodi lõppu hoitud ELis müügiks, sealhulgas müügiks pakkumiseks või mis tahes muus vormis tasuta või tasuta üleandmiseks, võib seda toiduvaru pärast üleminekuperioodi lõppu ELis müüa, turustada või üle anda (vt määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 lõikes 8 esitatud määratlust: „turuleviimine [Termin on muutunud. Uus termin on „turule laskmine“]“ — toidu või sööda valdamine müügi eesmärgil, kaasa arvatud müügiks pakkumine ja mis tahes muud liiki tasu eest või tasuta üleandmine ning müük, turustamine ja muud liiki üleandmine).

¹⁰ Väljaastumislepingu artikkel 42.

¹¹ Väljaastumislepingu artikli 40 punktid a ja b.

¹² Väljaastumislepingu artikli 40 punkt c.

¹³ Väljaastumislepingu artikkel 185.

¹⁴ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll artikkel 18.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kohaselt kohaldatakse teatavaid ELi õiguse sätteid seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis. Lisaks on EL ja Ühendkuningriik Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kokku leppinud, et selles ulatuses, milles ELi õigusnorme kohaldatakse seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis, koheldakse Põhja-Iirimaa, nagu see oleks liikmesriik¹⁵.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis on sätestatud, et seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis¹⁶.

See tähendab, et kui käesoleva teate osades A ja B viidatakse ELile, käsitatakse seda viitena, mis hõlmab Põhja-Iirimaa, ning kui viidatakse Ühendkuningriigile, käsitatakse seda viitena üksnes Suurbritanniale.

Täpsemalt tähendab see muu hulgas järgmist:

- Põhja-Iirimaaal turule lastud looduslik mineraalvesi peab vastama direktiivile 2009/54/EÜ;
- Põhja-Iirimaaal ELi veetav looduslik mineraalvesi ei ole imporditud looduslik mineraalvesi (vt eespool osa A);
- Suurbritanniast Põhja-Iirimaaale veetav looduslik mineraalvesi on imporditud looduslik mineraalvesi (vt eespool osa A);
- Ühendkuningriik tunnustab Põhja-Iirimaa puhul jätkuvalt Põhja-Iirimaa maapõuest ammutatud vett vastavalt direktiivile 2009/54/EÜ¹⁷.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kohaselt ei ole Ühendkuningriigil aga võimalik seoses Põhja-Iirimaa

- osaleda liidu otsuste tegemises ja kujundamises;
- tunnustada kolmandate riikide maapõuest ammutatud vett vastavalt direktiivile 2009/54/EÜ¹⁸.

Toiduohutust käsitlevalt komisjoni veebisaidilt leiab üldist teavet loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamisega seotud eeskirjade kohta (https://ec.europa.eu/food/safety/labelling_nutrition/mineral_waters_en).

---

¹⁵ Väljaastumislepingu artikli 7 lõige 1 koostoimes Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 13 lõikega 1.

¹⁶ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 5 lõige 4 ja sama protokollis 2. lisa punkt 33.

¹⁷ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis on välistatud Ühendkuningriigi poolt seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes antud lubade tunnustamine ELis (protokollis artikli 7 lõike 3 esimene lõik). Käesoleval juhul kohaldatakse siiski Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 7 lõike 3 teist lõiku.

¹⁸ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 7 lõike 3 esimene lõik.

Euroopa Komisjon
Tervise ja toiduohutuse peadirekoraat